

nébih

termőföldről
az asztalig

Tisztességtelen forgalmazói magatartás ellenőrzése

Dr. Velő Zsuzsanna osztályvezető
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Élelmiszeripari Körkép
2017. április 10.

2009.évi XCV. Törvény

- 2009. október 12-én **az Országgyűlés ellenszavazat nélkül elfogadta** a 2009.évi XCV. Törvényt a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról.
- A törvény **hatályba lépésének időpontja 2010. január 1.**
- A törvény célja a kereskedelmi gyakorlatok szabályozása a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek tekintetében azért, hogy a beszállító és a kereskedelmi csoportok között **kiegyensúlyozott alkupozíciót** biztosítson, **etikus üzleti magatartási normák** érvényesüljenek, valamint erősödjön a **kölcsönös bizalom**.
- Az eljáró hatóság a Kormány kijelölése alapján a **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal**.

A törvény hatálya

Személyi hatály

Megalapozza a kereskedő, vagy a beszállító **magyarországi székhelye, telephelye, fióktelepe.**

A vizsgálat más érintett szereplőkre is **kiterjeszthető** (kapcsolódó vizsgálatok).

A vizsgálat lefolytatható, ha az **egyik fél a törvény hatálya alá tartozik.**

Tárgyi hatály

A vizsgálat lefolytatható, ha a felek közötti üzleti kapcsolat **mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek** vonatkozásában **forgalmazói magatartást testesít meg,**

ha a felek közötti üzleti kapcsolat **a jelen törvényi, illetve hatóság által előírt kötelezettségekre** vonatkozik.

A törvény felépítése

- Preambulum, 6 cím, 10 §
- Általános rendelkezések – a törvény hatálya és fogalmak
- A **tisztességtelen forgalmazói magatartások** (az egyes tiltott magatartások **tételes meghatározása**, szerződéskötéssel összefüggő szabályozás, üzletszabályzat)
- Eljárási szabályok** (hivatalbóli eljárás, eljárás felfüggesztésének törvényi előírása, a Ket, ügyintézési határidő, ellenőrzési jogosultságok, jogorvoslat)
- Érdekképviseleti szervek együttműködése
- A tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmának megsértése miatt alkalmazható **jogkövetkezmények** (határozattal-bírság összege, mértéke, megfizetése (KKV-k is), végzéssel-kötelezettségvállalás)
- Záró rendelkezések (Kormány felhatalmazása a mezőgazdasági igazgatási szerv kijelölésére)

Mit tilt a törvény?

- **Tilos** a tisztességtelen forgalmazói magatartás.
- **Egyoldalúan előnyös** szerződési feltételek (13 pont)
- Utólagos **költségek** felszámítása, áthárítása nem igazolható módon (5 pont, pl. szolgáltatás, bónusz)
- **Elszámolás hiánya** a beszállítóval (9 pont, pl. akciós értékesítés, fizetési határidő, kompenzáció)
- **Egyéb tiltott magatartások** (3 pont, pl. beszerzési ár alatti értékesítés, diszkriminatív árképzés)
- **Üzletszabályzatban** leírtaktól eltérés (5 pont)

A jogsértés hatása a szállítókra

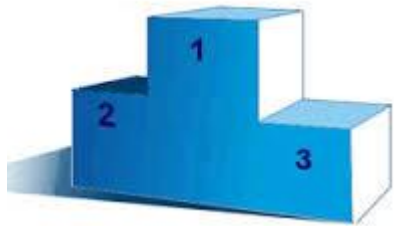

- A törvényben nevesített jogsértések kevés kivétellel közvetlenül, a **bevételeiken keresztül, jelentősen érintik a beszállítókat**. Ilyenek például a 30 napos fizetési határidő, háttér kondíciók, akciós értékesítés, visszáru.

- A beszerzési ár alatti értékesítés, valamint a diszkriminatív árképzés hatása nem közvetlenül érinti az egyes beszállítókat, de megállíthatatlan árversenyt indíthat el, és ezzel **ellehetetleníti a beszállítókat**, torzítja a teljes termékpiacát.

- A végső fogyasztó irányába történő értékesítés vizsgálatának lehetősége és az üzletszabályzat kötelező megjelentetésére vonatkozó törvényi rendelkezés szintén a **piac átláthatóságát** igyekszik biztosítani.

Toplista

Összes ellenőrzésnél

1. beszerzési ár alatti értékesítés
2. a termék ellenértékének 30 napon túli kifizetése
3. diszkriminatív árképzés tilalmának megsértése
4. akciós értékesítés elszámolása nem felel meg a törvényi rendelkezéseknek
5. tiltott háttérkondíciók alkalmazása

Bírsággal lezárt ellenőrzéseknél

1. a termék ellenértékének 30 napon túli kifizetése
2. beszerzési ár alatti értékesítés
3. diszkriminatív árképzés tilalmának megsértése
4. tiltott háttérkondíciók alkalmazása
5. akciós értékesítés elszámolása nem felel meg a törvényi rendelkezéseknek

A hatósági eljárás

Eljárás megindítása

- Bejelentésre vagy hivatalból

- Ha bejelentésre indult a vizsgálat, **kiterjeszthető** az ellenőrzés **azokra az esetekre,** ahol a vizsgálatot végzők **törvénysértést észlelnek.**

- A beszállítóknál adatgyűjtéssel összefüggő **kapcsolódó vizsgálat** végezhető.

Eljárás lezárása

- Eljárást **megszüntető végzéssel**

- Kötelezettségvállalás teljesítésére kötelező végzéssel**

- Termékpálya-felügyeleti bírságot megállapító **határozattal** (Kkv. esetében figyelmeztetéssel a jogsértő magatartás elkövetése miatt)

Jogorvoslat

Bírósági eljárásban kérhető

Lezárás végzéssel

- Az eljárás lezárásának különös esete. Az eljárás lezárása végzéssel, úgy, hogy a hatóság a **vállalás teljesítését kötelezővé teszi**, anélkül, hogy a törvénysértés megvalósulását, vagy annak hiányát megállapítaná.
- A végzés **nem zárja ki**, hogy az ügyben újabb eljárás kerüljön megindításra.
- Utólagos hatósági vizsgálat** – a vállalás teljesítésének ellenőrzése. Lezárása a vizsgálat megszüntetésével, vagy termékpálya-felügyeleti bírsággal.
- A jogkövetkezmények megállapításánál a törvény szerint az eljárás alá vont kereskedő 10 napon belül kötelezettséget vállalhat, és e határidő leteltéig nem hozható meg az ügydöntő határozat. Nem hozható végzés a kötelezettségvállalás elfogadásáról, ha a vállalás nem tér ki minden feltárt jogsértésre, ha korábban már volt hatósági kötelezés vagy bírság, vagy ha jogsértés kirívóan súlyos .

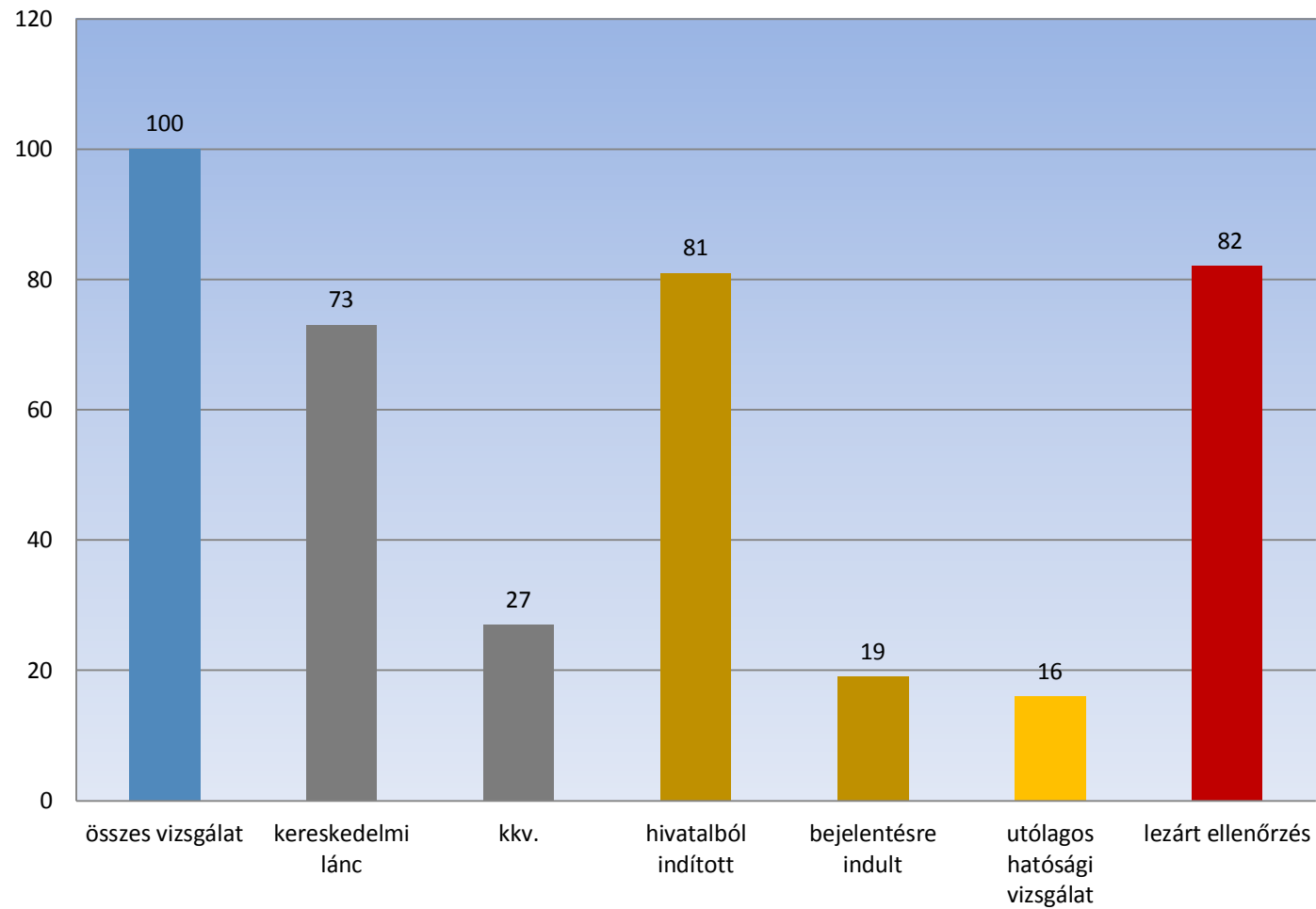
Amit elértünk

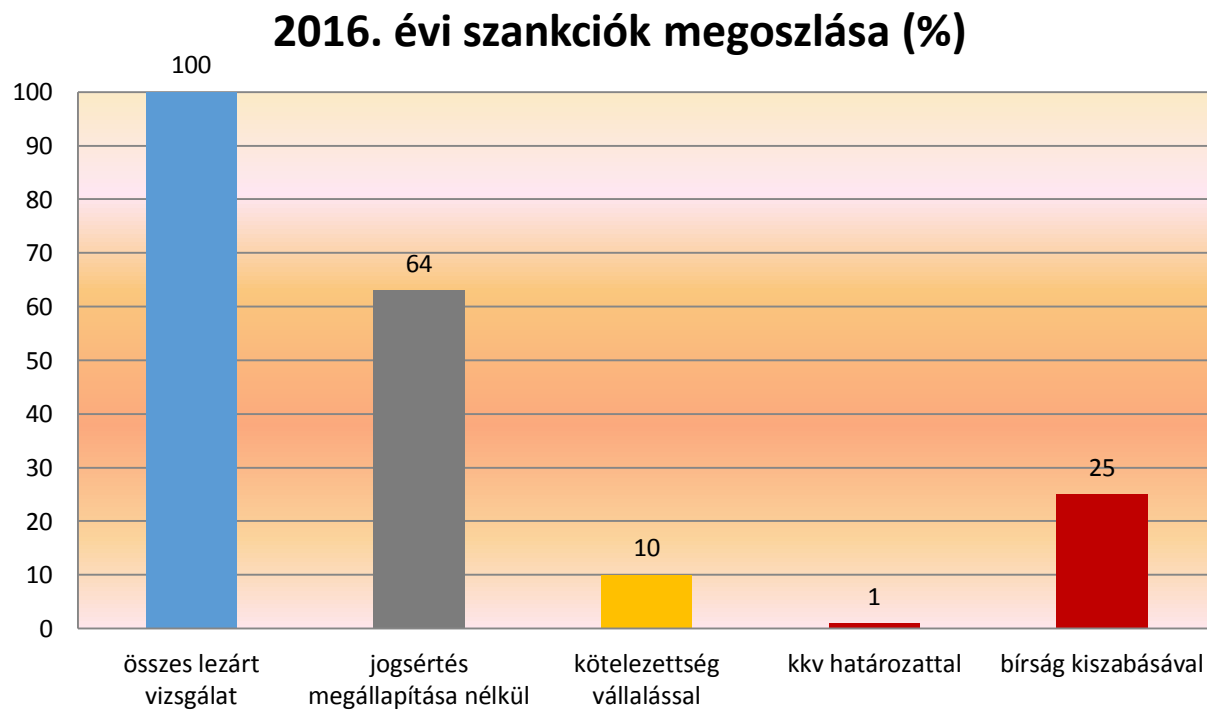
- **Átláthatóbb és szabályozottabb kereskedelmi gyakorlat**
- **Véleményeltérések** megfogalmazása
- **A kereskedő visszafizette** a jogosulatlanul kiterhelt díjat a beszállítóknak
- **A beszerzési és önköltségi ár alatti értékesítés mértéke csökkent**
- **A 30 napos fizetési határidők betartásánál javult a jogkövető magatartás**
- **A bónuszok alkalmazása** során, az ellenőrzések hatására gyakorlatilag megszűnt a fix bónusz, a progresszív bónuszoknál nem fizettetnek előleget a beszállítóval
- Az **akciós értékesítésnél** az akciók jelentős részét a kereskedők **saját kockázatukra** szervezik meg
- Az **üzletszabályzatok nyilvánosak**, nőtt az átláthatóság, a szabályozottság

2016. évi vizsgálatok

2016. évi vizsgálatok megoszlása (%)

2016. évi szankciók

A 2016-ban kiszabott bírság összege több mint 224 millió forint volt

2014-2016

- Az ellenőrzések száma folyamatosan növekszik
- A kereskedelmi láncoknál végzett ellenőrzések kétharmad körüli aránya a három év vonatkozásában állandónak tekinthető.
- A hivatalból indított ellenőrzések száma és aránya a vizsgált három évben igen jelentős mértékben nőtt (18 db » 67 db, 26% » 81%).
- A lezárások összes vizsgálaton belüli mennyisége (41 db » 68 db), valamint aránya igen jelentős növekedést mutat (59% » 82%).

2014-2016

- Az összes lezárt ellenőrzésen belül a bírság kiszabásával zárult ügyek száma és aránya is nőtt a vizsgált időszakban.
- A 2016-ban kiszabott termékpálya felügyeleti bírság (224.480.000,- Ft) több mint 40%-kal meghaladja a 2015. évi bírság (158.970.000,- Ft) összegét.
- A hatékonyság javulását az ellenőrzések megtervezésével, körültekintő előkészítésével, az adatgyűjtés körének kiszélesítésével. A hatékonyabb ellenőrzési gyakorlat az eljárási bírságok lényegesen kisebb összegében is megmutatkozik. A 2016. évi eljárási bírság a 2015-ben kiszabott bírság 5%-át sem éri el!

Tfmtv- Ptk

Tfmtv. (2010.01.01.)	Új Ptk. (2014.03.15.)
Elsődleges jogszabály	Háttér jogszabály
	Szerződési szabadság elve
	Erőfölény
Üzletszabályzat, írásba foglalás	Szerződés tartalma, forgalmazási szerződés
Belistázás-kilistázás, kereskedelmi márkás termékek beszállítása	Szerződéskötés versenyeztetési eljárás eljárás során (árverseny)
Tilos késedelmi kamat, kötbér kizárása	Semmis a késedelmi kamatot, kötbért kizáró szerződési feltétel
30 napos fizetési határidő, hibás teljesítés	Visszatartási jog (szerződésszegés esetén arányos rész, elállás)
Termékvisszahívás, kötbér, háttér kondíciók	Termékfelelősség (gyártó, forgalmazó, vezető tisztségviselő)

Ne féljünk a multiktól!

- Jogszábaály védi a beszáállítókat, de azért mindenki legyen **körültekintő és megfontolt**, mielőtt egy multival szerződést köt.
- Figyelembe kell venni, hogy a leendő vevőnk mögött jól felkészült szakmai csapat áll, akiknek a célja a kereskedő **profitjának növelése**.
- A beszáállítás **nagy kihívás** (mennyiség, a termelés folyamatosságának biztosítása, logisztika).
- **Érdekérvényesítés** a szerződéskötés, és később a megrendelések teljesítése során.

Köszönöm a figyelmet!